

MARTIN ŠRAJER / 24. 2. 2020

Studentské filmy nominované na Cenu Magnesia

V kině Ponrepo proběhla v pondělí 17. února projekce pěti krátkometrážních filmů nominovaných na Cenu Magnesia za nejlepší studentský film. Všechny osobně uvedli jejich tvůrci. O *Hře*, kterou Lun Sevník natočil jako cvičení druhého ročníku na Katedře režie FAMU, jsme již psali. Stejně tak jsme se v rozhovoru s režisérkou Darjou Kaščejevou věnovali loutkové, na Oscara nominované *Dceři*.

V rámci svého studia na Fakultě multimediálních komunikací Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně natočil Adam Šoltés půlhodinový magisterský film *Anežka*. Lehce nahořklá komedie z východoslovenského venkova vznikala v režisérově rodné obci. Jejím protagonistou je čtyřicátník Jano (Michal Soltész), jehož nejvěrnější společník je titulní „Anežka“, jak láskyplně pokřtil fekální vůz, který mu zajišťuje obživu. Z každodenní rutiny jej vytrhne záměr politiků zavést staromládeneckou daň, jež by mohla ohrozit jeho živnost i vyhlídku spokojeného důchodu. Muž, který se dosud ochotně podřizoval systému, přechází do ofenzívy.

Do rolí rázovitých „vychodňarských“ figurek režisér obsadil převážně neherce. Jejich přirozenost kontrastuje se stylizovanějším projevem Michala Soltésze z košického divadla. Z autentického prostředí nás vytrhávají také některé dialogy a situace, v nichž se pravděpodobnost musí podřídít dramatickému efektu, potažmo snaze o výstižnost a silnou pointu příběhu. Tento nesoulad, sílící s přibývajícimi minutami, odpovídá ambicióznímu rozkročení filmu mezi sociálním dramatem a lidovou veselohrou. V Česku dokázal obě polohy přesvědčivě sladit například Jan Prušinovský v *Kobrách a užovkách* nebo v seriálovém *Mostu!*

Aliaksandr Stelchanka z FAMU představil v Ponrepu svůj bakalářský snímek *Dezertér*, odehrávající se na Ukrajině a reflektující na konkrétním příběhu tamější stávající

politickou situaci. Do hlavní role mladíka Sergeje, který se nechce zúčastnit bojů na východě země, a proto dezertuje a chce odjet za hranice, obsadil Stelchanka studenta divadelního herectví. Jeho otce Nikolaje, u něhož hrdina nachází nečekanou podporu, ztvárnil neherec, který se podle slov režiséra octl v podobné situaci jako protagonista filmu, když jej válka donutila k odstěhování.

Krizová situace se stává katalyzátorem sblížení obou odcizených mužů, které situace v zemi situovala do obdobně bezvýchodné pozice. Zádumčivou atmosféru kompaktního psychologického dramatu spoluutváří chladné barevné tóny a dlouho doznívající záběry. Autorovi se podařilo s minimem dialogů a za pomoci citlivě vedených herců vyjádřit povahu a pozvolnou proměnu křehkého vztahu otce a syna a ozřejmit bez doslovnosti jejich individuální vnitřní dramata. Film vznikl v koprodukcí FAMU a kyjevské iniciativy mladých filmařů, kteří si navzájem pomáhají s natáčením filmů na Ukrajině.

Studentka FAMU Michaela Mihalyiová a animátor Dávid Štumpf, v současnosti rovněž studující na FAMU, svůj temperamentní animovaný kraťas *Sh_t Happens* již uvedli na festivalech v Benátkách, Clermont-Ferrand a Sundance. Původně šlo o slovensko-českou koprodukcí, ke které se jim po pitchingu na festivalu v Annecy podařilo získat ještě francouzského koproducenta. Rozverná, ve vícero ohledech sympaticky „queer“ povídka dovádí do absurdních důsledků osobní i manželskou krizi. Postupně je vyprávěna z pohledu přepracovaného instalatéra, jeho sexuálně frustrované manželky a manželčina milence – ovdovělého jelena.

Jednoduchou historku o mimomanželské nevěře a překážkách, kterými nám osud znemožňuje vychutnat si ty nejobyčejnější slasti, oživuje nápaditá risografická animace a výstřednost světa, v němž vedle sebe podobně jako v tvorbě americké animátorky Lisy Hanawalt (*BoJack Horseman*, *Tuca & Bertie*) s naprostou samozřejmostí koexistují (a kopulují) zvířata a lidé. Kromě nečekaného vývoje příběhu je film osvěžující také svým nezaulatým přístupem k sexualitě. Optikou tvůrců jde o něco z podstaty naprosto samozřejmého a nepohoršujícího v žádné ze svých rozmanitých podob.

Cena pro nejlepší z pětice nominovaných filmů bude společně se všemi Českými lvy udělena sedmého března. Přestože favoritem je *Dcera*, byla by škoda pominout ostatní

tituly, scenáristicky, dramaturgicky i režijně zvládnuté lépe než leckteré filmy proudící do kin a nabízející především materiál k zoufání nad úrovní české kinematografie.